

N:o 74.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen, angående efterskänkande af kronans rätt till danaarf efter arbetaren Per Nilsson från Ströms socken af Jämtlands län; gifven Stockholms slott den 13 mars 1903.

Arbetaren Per Nilsson från Ströms socken i Jämtlands län afled den 17 april 1898. I instrumentet öfver den efter honom den 30 mars 1901 upprättade bouppteckning finnes antecknadt, att han, »så vidt känt vore, icke efterlämnat andra dödsbodelägare än en oäkta dotter pigan Brita Lisa Person i Ottsjöhälen, Föllinge socken, hvilken genom testamenteriskt förordnande tillförsäkrats den afidnes kvarlåtenskap», samt att behållningen i boet, bland hvars tillgångar upptagits, jämte annat, ett hos postsparbanken enligt motbok inestående belopp å 107 kronor 76 öre, utgjorde 91 kronor 81 öre.

Af företedt utdrag af protokoll öfver bouppteckningar m. m., hållet vid lagtima höstetinget med Hammerdals tingslags häradsrätt den 4 september 1899, inhämtas, att Brita Lisa Persdotter i Laxsjö, under uppgift att hennes fader, bemålde Per Nilsson, insatt henne till sin arfvinge, till häradsrätten i bevakningsändamål ingifvit *dels* ett så lydande intyg: »intyg efter afidne Per Nilsson att hans dotter Brita Lisa Person ensam skulle efter hans död ärfva honom i enlighet med hans egen bestämmelse medan han lefde har ock i två vittnens närvaro bestämt, hvilket härmed kan intygas eller med liflig ed bestyrkas om vittnen så påfordras. Ringsjöhöjden den 4 juni 1898. Erik Jönsson i Svaningen. Anna Olofsson, Ringsjöhöjden», *dels ock* ett af vederbörande pastor den 25 juni 1898 utfärdadt bevis, att enligt i Ströms församlings husförhörsbok gjord anteckning Brita Lisa Persdotter vore född den 17 oktober 1869 af föräldarne arbetaren Per Nilsson och bondedottern Anna Jons-

Bih. till Riksd. Prot. 1903. 1 Saml. 1 Afd. 53 Häft.

dotter i Finnvattnet samt att Per Nilsson, som dåmera vore död, i pastorexpeditionen uppgifvit sig själf såsom Brita Lisa Persdotters fader.

Sedan kammaradvokatfiskalsämbetet hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande i förenämnda län gjort framställning om utredning, under hvilka omständigheter det ifrågasatta testamentariska förordnandet kunde hafva tillkommit, hölls af vederbörande länsman, efter förordnande af Kungl. Maj:ts befallningshafvande, och, sedan upplyst blifvit, att födorådstagaren Erik Jönsson, som jämte Anna Olofsson i Ringsjöhöjden utfärdat ofvan intagna intyg, dåmera affidit, den 12 november 1900 förhör med bemälda Anna Olofsson, som därvid berättade, att Per Nilsson vid besök hösten 1897 i Anna Olofssons hem i Ringsjöhöjden i en bredvid köket belägen kammare tilltalat förenämnde Erik Jönsson, som där uppehållit sig, därvid Per Nilsson yttrat, bland annat, att hans dotter Brita Lisa »efter hans dagar» skulle som »skänk» bekomma allt hvad han lämnade efter sig, därvid han särskildt omförmält, att han i postsparbanken hade innestående 107 kronor; att Anna Olofsson, som under tiden vistats i köket, dit dörren till kammaren stått öppen, åhört samtalet och särskildt fästat sin uppmärksamhet vid Per Nilssons yttrande angående kvarlåtenskapen; att Per Nilsson, som icke anmodat Anna Olofsson att bevittna samtalet, ej förklarar sitt berörda förordnande vara hans yttersta vilja; samt att Brita Lisa Persdotter någon tid efter Per Nilssons död kommit till Ringsjöhöjden, därvid på hennes begäran Anna Olofsson och Erik Jönsson utfärdat ofvanomförmälda intyg.

Efter åkåran af kammaradvokatfiskalsämbetet förklarade förenämnda häradsrätt genom utslag den 20 november 1901, som vunnit laga kraft, kvarlåtenskapen efter Per Nilsson skola tillkomma kronan såsom danaarf och förpliktade tillika Brita Lisa Persdotter, som omhändertagit kvarlåtenskapen, att till kammaradvokatfiskalsämbetet mot kvitto redovisa densamma jämte fem procent ränta å danaarfsmedlen från stämmningsdagen den 7 augusti 1901, tills betalning skedde.

Redan innan nämnda utslag meddelades, hade i en af Kungl. Maj:ts befallningshafvande den 18 april 1901 öfverlämnad skrift Brita Lisa Person i underdånighet anhållit, att kronans rätt till ifrågavarande kvarlåtenskap, som genom ofvanberörda testamentariska förordnande tillförsäkrats henne, måtte till sökandens förmån efterskänkas.

I anledning af berörda ansökning har kronofogden i Jämtlands norra fögderi afgifvit infordradt yttrande, däri kronofogden, enär det vore oomtvistadt, att sökanden vore oäkta dotter till Per Nilsson, och någon anledning att missuppfatta den af Erik Jönsson och Anna Olofsson omvittnade testamentariska dispositionen ej heller föreläge, med

åberopande häraf och då sökanden vore fattig och de efterlämnade tillgångarne uppginge till endast 91 kronor 81 öre, hemställt, att kronans rätt till ifrågavarande danaarf måtte till sökandens förmån efterskänkas; och har jämväl Kungl. Maj:ts befallningshafvande för egen del förklarat sig finna den gjorda ansökningen vara förtjänt af nådigt bifall.

Slutligen har i infordradt underdånigt utlåtande kammaradvokatfiskalsämbetet meddelat, att ämbetet bekommit dels redovisningsräkning för boet efter Per Nilsson, enligt hvilken behållningen utgjordes af de medel, som efter afdrag af 20 kronor 25 öre innestode i postsparbanken på en för Per Nilsson utfärdad motbok, dels ock nämnda motbok, äfvensom att, sedan ämbetet lyft berörda medel och till vederbörande däraf utbetalt sagda belopp, 20 kronor 25 öre, ifrågavarande danaarfsmedel, efter afdrag af aktoratsprovision, uppginge till 104 kronor 28 öre, som innestode i statskontoret; och har ämbetet med hänsyn till såväl skyldskapsförhållandet mellan sökanden och Per Nilsson som dennes i lifstiden uttalade önskan om förfarandet med kvarlåtenskapen efter hans död samt då dessutom sökanden befunne sig i fattiga omständigheter, tillstyrkt aflåtande af proposition till Riksdagen i det af sökanden angifna syfte.

Med afseende å hvad i ärendet sålunda förekommit vill Kungl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel må efterskänkas till förmån för sökanden.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kungl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF.

Ernst Meyer.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Kungl.
Höghet Kronprinsen Regenten i statsrådet å Stockholms
slott den 13 mars 1903.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern BOSTRÖM,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: CRUSEBJÖRN,
ODELBERG,
HUSBERG,
PALANDER,
WESTRING,
RAMSTEDT,
BERGER,
MEYER,
VON FRIESEN.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Meyer föredrog härefter:
Kungl. Maj:ts befallningshafvandes i Jämtlands län den 16 april
1901 aflåtna underdåniga skrifvelse, hvarmed öfverlämnats och till
nådigt bifall förordats en af Brita Lisa Person gjord underdånig ansök-
ning, att kronans rätt till danaarf efter aflidne arbetaren Per Nilsson
från Ströms socken af nämnda län måtte efterskänkas till sökandens
förmån;

i anledning hvaraf kammaradvokatfiskalsämbetet afgifvit infordradt
underdånigt utlåtande, däri ämbetet meddelat, att ifrågavarande dana-
arfsmedel, efter afdrag af aktoratsprovision, uppginge till 104 kronor
28 öre, som innestode i statskontoret.

Med afseende å hvad i ärendet förekommit tillstyrkte statsrådet,
att Kungl. Maj:t måtte i nådig proposition föreslå Riksdagen att med-

gifva, att kronans rätt till ifrågavarande danaarfsmedel finge efterskänkas till förmån för sökanden.

Hvad statsrådet sålunda tillstyrkt, behagade Hans Kungl. Höghet Kronprinsen Regenten bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Hjalmar Rettig.